

Универзитет у Крагујевцу

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Број: 1735/1-1
24.07.2009. године

Наставно научно веће Правног факултета у Крагујевцу, на седници одржаној 24. јула 2009. године, разматрало је предлог Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета Правног факултета у Крагујевцу и на основу чл. 100. Статута Факултета донело је следећу

ОДЛУКУ

Усваја се допуна Извештаја о самовредновању Број: 2425 од 29.09.2008. године, којом се отклањају недостаци у оквиру Стандарда 12. - Унутрашњи механизми за осигурање квалитета (Правилник о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма "СГ РС" бр. 106/06) који су наведени у Упозорењу о отклањању недостатака установе, Комисије за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије, Број: 612-00-1392/2008-04 од 03.07.2009. године

Саставни део Одлуке је допуна Извештаја о самовредновању.

Одлуку доставити:

- В. Д. Декана,
- Комисији за акредитацију и проверу квалитета,
- Архиви.

ПРЕДСЕДНИК ННВ

Проф. др Предраг Стојановић

Универзитет у Крагујевцу

Правни факултет

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета

Број: 1737/2

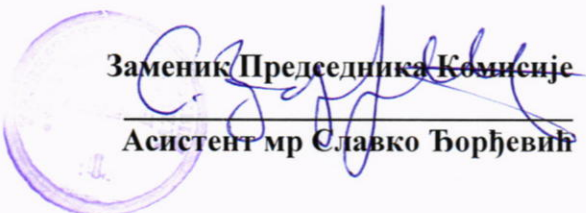
23.07.2009. године

На основу члана 12. тачке 7. Правилника о квалитету и самовредновању Правног факултета у Крагујевцу од 29.05.2008. године бр. 1370/1, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета, на састанку одржаном 23.07.2009. године донела је једногласно

ОДЛУКУ

Усваја се допуна Извештаја о самовредновању Правног факултета у Крагујевцу Број: 2425/3 од 29.09.2008. године, којом се отклањају недостаци у оквиру стандарда Унутрашњи механизми за осигурање квалитета - Стандард 12 за акредитацију високошколских установа, Правилника о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма ("СГ РС" бр. 106/06), а који су наведени у Упозорењу о отклањању недостатака установе, Комисије за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије, бр. 612-00-1392/2008-04 од 3.07.2009. године.

Допуна Извештаја о самовредновању је саставни део Одлуке.

Заменик Председника Комисије

Асистент мр Славко Ђорђевић

Допуна Извештаја о самовредновању

I

Осврт на тзв. аферу "Индекс"

Током 2007. и 2008. године рад Правног факултета Универзитета у Крагујевцу био је у великој мери отежан из разлога што је 20. фебруара 2007. године, акцијом надлежних органа, значајан број наставника лишен слободе у тзв. афери „Индекс“.

Тзв. афером "Индекс" обухваћено је шеснаест (16) наставника Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, три (3) наставника Правног факултета Универзитета у Београду, један (1) наставник Правног факултета Универзитета у Нишу, један (1) наставник Правног факултета Универзитета у Косовској Митровици и један (1) наставник Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу. Осим тога, овом афером су обухваћена и три службеника из Одсека за наставу и студентска питања и један радник Службе општих послова Правног факултета Универзитета у Крагујевцу (Прилог бр. 1 - решења о суспензији), један службеник из Службе за студентска питања Правног факултета Универзитета у Београду, као и изванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и неколико студената Правног факултета Универзитета у Београду. Коначно, на подигнутој оптужници налази се укупно 89 лица у својству оптужених, од којих је једно лице умрло (проф. др Мирољуб Симић, декан Правног факултета Универзитета у Нишу).

У периоду од 20. фебруара до 01. октобра 2007. године привремено је, у складу са Законом о раду, удаљено с посла четрнаест (14) наставника Правног факултета Универзитета у Крагујевцу (у даљем тексту: Факултет), који су се налазили у притвору. По изласку из притвора сви запослени су добили Упозорење и привремено су удаљени са посла (факултативна суспензија) сагласно Закону о раду (Прилог бр. 2). Након тога, током школске 2007/2008. године, већина наставника је користила право на једногодишње плаћено одсуство које им по Закону о високом образовању припада (Прилог бр. 3). Неколико наставника који нису испуњавали законом прописане услове, било је привремено распоређено на рад у Институту за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Крагујевцу (Прилог бр. 4).

Проф. др Бори Чејовићу је престао радни однос 1. 10. 2007. године због одласка у пензију, обзиром да му Наставно-научно веће Факултета није продужило радно ангажовање. Проф. др Драгани Петровић је, решењем декана од 06.10.2008. године (Прилог бр. 5), престао радни однос по основу отказа Уговора о раду, с обзиром да јој је истекао изборни период, а није поново изабрана за наставника Факултета.

Од 1. октобра 2008. године наставници који су остали на Факултету, а обухваћени су афером "Индекс", враћени су у наставни процес, с тим да су испите почели обављати од другог семестра школске 2008/2009. године.

У периоду од дана лишавања слободе наставника (20.02.2007.г.) па до њиховог враћања у наставни процес (01.10.2008.г.), Факултет је обезбедио нормално одвијање наставног процеса и одржавање испита унутрашњом прерасподелом наставног кадра и ангажовањем наставника са других Правних факултета (из Београда, Ниша, Косовске Митровице).

Поступајући на описани начин са наставницима који су обухваћени афером индекс, Факултет је у потпуности делао у складу са позитивним законским прописима: Уставом Републике Србије, Законом о високом образовању, Законом о раду, као и у складу са међународним и европским стандардима у овој области, који представљају обавезујући и саставни део унутрашњег правног поретка Републике Србије. Наиме, одредбама чл. 34. ст. 3. Устава Републике Србије, чл. 3. ст. 1. ЗКП-а, чл. 6. Европске конвенције о људским правима и слободама утврђена је гаранција правне сигурности у смислу претпоставке невиности, као једног од основних и темељних људских права, а то значи да се свако има сматрати невиним док се његова кривица не утврди правноснажном судском одлуком. Факултет је, поступајући на описани начин, нарочито имао у виду одредбу чл. 3. ст. 2. Закона о кривичном поступку Републике Србије, којим се забрањује свим државним органима, физичким и правним лицима, да дају изјаве о кривичном поступку који је у току, којима би се вређала претпоставка невиности и друга правила поступка и права окривљених, судска независност и непристрасност. Факултет је, такође, поступио (и поступаће) у складу са одредбама чл. 62. ст. 4. и 5. Закона о високом образовању, на основу којих лице које је правоснажном пресудом осуђено за кривично дело против полне слободе, фалсификовања јавне исправе коју издаје високошколска установа или примање мита у обављању послова у високошколској установи, не може стећи звање наставника односно сарадника, односно ако је наставник или сарадник правоснажно осуђен за наведена кривична дела високошколска установа доноси одлуку о забрани обављања послова наставника односно сарадника.

Имајући у виду тзв. аферу "Индекс", Факултет је, у претходном периоду, уочио и сагледао пропусте који су учињени у процесу организације испита и оцењивања студената, па је тим поводом предузео одговарајуће мере.

Уочени пропусти у процесу организације испита и оцењивања студената

- Факултет није имао одговарајућа нормативна акта у вези са организацијом и извођењем испита, вођењем испитне документације и праћењем и контролом процеса оцењивања студената. Из тога је произишло да је организација испита у великој мери зависила од слободне одлуке наставника.

- Још од 1992. године рад Одсека за наставу и студентска питања Факултета био је потпуно компјутеризован, али коришћени софтвер није омогућавао адекватно праћење извођења испитних активности. На пример, у једном испитном року могао је да буде формиран само један записник за цео испитни рок, са једним датумом (први дан испита) независно од тога колико пута и којим данима је наставник испитивао у том року.

- Од ратних дешавања на просторима бивше СФРЈ, Факултет је прихватио захтев студената да сви месеци осим јула буду испитни рокови. Поред тога, по

захтеву студената, током септембарског условног испитног рока организовано је два до три испитна полагања (септембар 1,2,3). Тако се, на пример, дешавало да почне нови испитни рок, а да претходни испитни рок није потпуно завршен или да се испитни термини не поклапају са календарским месецима (на пример, да септембарски рок буде у октобру).

- Није била у потпуности обезбеђена јавност испитног процеса, јер је ранији Статут Факултета (Прилог бр. 6) предвиђао да се јавност испита сматра обезбеђеном самим објављивањем термина на огласној табли Одсека за наставу и студентска питања. Из тог разлога могло је да се догоди да се у просторији за извођење испита налазе само наставник и студент који полаже испит.

- Како је Факултет уступио део својих просторија на привремено коришћење Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу (ФИЛУМ-у), дешавало се да Факултету недостају сале за извођење испита, па су поједини испити организовани у другим просторијама, укључујући и наставничке кабинете (Прилог бр. 7).

- Студентима је било омогућено да пријављују испите поштом, на сам дан испита, као и након одлагања испита током целог испитног рока, што је доводило до тога да наставник на сам дан испита нема коначан записник са именима студената који полажу, већ само тзв. радни записник и своје белешке, а да се коначан записник сачињава и добија од Одсека за наставу и студентска питања тек по окончању целог испитног рока. На испиту се уносила оцена у индекс, који се одмах враћао студенту, и у радни записник. Обзиром да није постојала обавеза чувања радног записника и радних бележака наставника, евентуално направљена грешка се није могла уочити приликом састављања коначног записника, а спор у погледу оцене са полагања испита решаван је само на основу увида у индекс као јавне исправе.

- Из испитне документације није се могло јасно закључити како је конкретан испит спроведен (када је наставник узео записник, колико је пута питао у испитном року и када, да ли је испит одлаган, који су студенти накнадно дописани и полагали, које предиспитне обавезе студената су узимане у обзир, у којим све салама је испит обављен, да ли је испит био организован писмено или усмено, која питања су постављена студенту, када је сачињен коначан записник и када је наставник вратио коначан записник).

- Није било обезбеђено несумњиво утврђивање идентитета студената и његове присутности на испиту (идентитет се утврђивао само на основу индекса). Након испита се није могло у сваком конкретном случају поуздано утврдити да ли је студент и излазио на полагање испита, обзиром да није постојала могућност да студенти својеручним потписом потврде своје присуство.

- Последњих неколико година, због софтверских проблема и претходно истакнутих пропуста, није увек вршено потпуно сравњивање испитне документације приликом издавања уверења (оцена је уношена у матичну евиденцију студента на основу увида у индекса, у случају када записник са испита још није враћен Одсеку за наставу и студентска питања, а студент је тражио издавање уверења).

- Институционални механизми праћења и контроле организације испита и оцењивања студената били су неадекватни и недовољни.

Предузете мере у отклањању пропуста

Факултет је ради отклањања уочених пропуста, а у циљу унапређења и контроле квалитета процеса организације испита и оцењивања студената предузео следеће мере:

1. Кадровске мере

- Убрзо након почетка тзв. афере „Индекс“ изабрано је ново руководство Факултета.

- Проф. др Бори Чејовићу и проф.др Драгани Петровић је престао радни однос на начин наведен у оквиру "Осврта на тзв. аферу "Индекс".

- Проф.др Драгану Батавељићу је престао радни однос истеком изборног периода, а поново је засновао радни однос на Факултету на основу Одлуке о избору у звање Стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, након спроведеног конкурсног поступка.

- Од 2007. године расписивани су конкурси за избор наставника за велики број предмета, укључујући и све предмете које држе наставници обухваћени тзв. афером "Индекс" (Прилог бр. 8 - одлука о конкурсима.). Након спроведених конкурса, примљено је пет нових наставника (три ванредна професора и два доцента). Осим тога, два асистента су у међувремену докторирала, па су изабрана у звање доцента. На овај начин је у великој мери остварено да на сваком предмету буду по два наставника.

- Пет сарадника у звању асистента (магистри правних наука), запослених на Факултету, налазе се у завршној фази израде и одбране докторске дисертације, тако да се очекује њихово унапређење избором у наставничка звања у блиској будућности.

- Примљено је 11 нових сарадника у настави.

- Кадровски је реорганизован Одсек за наставу и студентска питања, прерасподелом постојећих радника Факултета, тако да је постављен нови шеф Одсека и један нови референт, а бивши шеф Одсека и референт који су обухваћени тзв. афером "Индекс" не раде више у Одсеку за наставу и студентска питања

2. Нормативне мере

У складу са Законом о високом образовању и Етичким кодексом Универзитета, донета су следећа акта, којима је у потпуности нормативно уређен процес организације испита и оцењивања студената и обезбеђено њихово праћење и контрола:

- Стратегија обезбеђења и унапређења квалитета;
- Правилник о квалитету и самовредновању;
- Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту;
- Правилник о уџбеницима и другим училима;
- Правилник о правима и обавезама студената;
- Упутство о вођењу испитне књиге;
- Дневник рада на наставним предметима;

- Упутство о анкетирању;
- Упутство о раду стручних служби;

Нарочито је важно истаћи да је Правилником о квалитету и самовредновању (Анекс 3.5.) предвиђено да је наставник дужан да се према студентима, током испитивања и оцењивања, понаша коректно уз пуно поштовање њихове личности и у складу са стандардима који произлазе из Закона о високом образовању, Статутома Универзитета, Статутом, Етичким кодексом Универзитета и правилима добре универзитетске праксе. Некоректно и непрофесионално поступање према студентима самтра се повредом радне обавезе. Такође, истим правилником је предвиђено да се тежом повредом радне обавезе сматра несавесно вођење испитне документације од стране наставника, асистента или сарадника, неблаговремено враћање испитне документације у Одсек за наставу и студентска питања, као и несавестан рад у Одсеку за наставу и студентска питања у вези са подацима који се тичу испитног процеса.

Механизме за праћење и контролу квалитета испитног процеса и оцењивања студената, који су такође уведени усвајањем наведених аката Факултета, навели смо у оквиру техничко-организационих мера (под 4.).

3. Институционалне мере

Поред Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета и Поткомисије за праћење и унапређење студирања, као сталних субјеката контроле квалитета, образованих у складу са Законом о високом образовању, Статутом Факултета, Стратегијом обезбеђења квалитета и Правилником о квалитету и самовредновању, Факултет је у циљу подизања квалитета процеса организације испита и оцењивања студената формирао, решењима Декана, Комисију за испитивање релевантних чињеница у појединим случајевима стицања дипломе на Правном факултету у Крагујевцу (Прилог бр. 9 - решење бр. 1777 од 04.09.2007. године.), Комисију за решавање спорних случајева везаних за оцењивање студената (одлука НН већа бр. 815/25 од 26.04.2007. године.). Факултет је именовано и студента продекана (Прилог бр. 10 - решење бр. 1719 од 16.07.2009. године)

4. Техничко-организационе мере

- Потписан је уговор о набавци новог софтвера који омогућује детаљно праћење испитних активности, са потпуном и прецизном евиденцијом података о студентима, испитима и предавачима. Софтвер ће бити инсталиран пре почетка нове школске године.

- Од јуна 2008. године, усвајањем горе наведених нормативних аката (под 2.), особито Правилником о квалитету и самовредновању (видети Анекс Правилника бр. 3.5., тач. 8.5., 8.6, 8.7., 8.8., 8.9 и 8.10) и Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту (видети нарочито чл. 13.-23.), измењена је и унапређена организација извођења испитних активности и предвиђени су механизми за њихову контролу који се већ спроводе:

а) На основу поднетих испитних пријава Одсек за наставу и студентска питања припрема и штампа записник о полагању испита за сваки конкретан наставни предмет и за сваки поједини испитни рок који се организује на Факултету. Записник се закључује 24 часа пре дана одржавања испита и након тога

било какве измене и допуне нису могуће. Наставник, асистент или сарадник на предмету у Одсеку за наставу и студентска питања преузимају записник о полагању испита и извештаје о положеном испиту и том приликом се потписују у посебној књизи која се налази у Одсеку за наставу и студентска питања.

б) Испит се полаже пред предметним наставником или испитном комисијом у просторији која је означена на огласним таблама и на сајту Факултета.

в) На испиту студент одговора на одређени број питања која се налазе на унапред објављеној листи питања.

г) Усмени испит се увек спроводи у присуству студентске јавности, у просторији која је претходно јавно одређена као место полагања конкретног испита и у претходно јавно објављеном термину. Јавност је обезбеђена објављивањем распореда полагања испита за све студенте, који садржи податке о времену, имена испитивача и месту полагања испита на огласним таблама и на сајту Факултета. Студент има право да захтева присуство јавности на испиту. Студент има право да одбије да приступи испиту ако испиту не присуствују најмање две особе. Полагање испита у наставничким кабинетима је забрањено.

д) Уведен је извештај о положеном испиту за сваког студента у који се након спроведног испитног процеса уноси оцена студента и ставља својеручни потпис и наставника и студента. Студент на овај начин верификује да је присутан и да је полагао испит.

ђ) Оцене студената наставници обавезно уписују у студентску књижицу (индекс) студента, у извештај о положеном испиту и записник о полагању испита. Поред оцене, уписује се и датум испитивања и ставља се потпис испитивача. Пре враћања записника о полагању испита и извештаја о положеним испитима у Одсек за наставу и студентска питања, наставник мора да упореди оцене у тим документима и у случају неподударности оцена, мора одмах писмено да обавести продекана за наставу и шефа Одсека за наставу и студентска питања како би се позвао студент о коме се ради, који треба да донесе студентску књижицу (индекс) у Одсек за наставу и студентска питања ради сравњивања са оценом у студентској књижици (индексу) и отклањања грешке. Ово обавештење од стране наставника статистички се обрађује и чува у документацији Факултета, заједно са осталом документацијом која се односи на испитни процес.

е) Наставник, односно испитна комисија, дужни су да комплетну испитну документацију одмах након испита, а најкасније у року од три дана од дана одржавања испита доставе референту у Одсеку за наставу и студентска питања, уз потпис у посебној књизи која се води у Одсеку за наставу и студентска питања. Референт у Одсеку за наставу и студентска питања одлаже извештаје о положеном испиту у досијеа студената, а записнике о полагању испита у посебне регистраторе. Такође, он у досије студента који се води у електронској форми уноси оцену са испита, датум полагања, име наставника, односно чланова испитне комисије пред којима је полагано. Референт упоређује оцене у записнику о полагању испита и извештају о положеном испиту. Тек када се све ове оцене поклапају, референт уноси податак у досије студента. У случају неподударности оцена одмах се позивају наставник и студент који треба да донесе студентску књижицу (индекс) у Одсек за наставу и студентска питања ради сравњивања са оценом у студентској књижици (индексу) и отклањања грешке. Ово обавештење се статистички обрађује

у Одсеку за наставу и студентска питања и о њему се редовним извештајем извештава Комисија, предузима одговарајуће корективне мере према наставницима код којих се ова грешка чешће понавља (на пример, упозорење, јавно упозорење, предлагање Декану новчаног кажњавања наставника и друго).

ж) Редовно праћење и контрола квалитета оцењивања студената врши се контролом дневника рада на предмету, контролом испитне документације и вредновањем оцењивања анонимним анкретирањем студената (контролу врше референт за студентска питања, шеф катедре, продекан за наставу, студенти и Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на начин предвиђен Анексом 3.5. Правилником о квалитету и самовредновању).

з) Одсек за наставу и студентска питања обавезно саставља извештај о резултатима оцењивања по окончању септембарског испитног рока.

- Сваког семестра од школске 2007/2008 године вршено је анонимно анкетавање студената о квалитету извођења наставе свих наставника, укључујући и наставнике који су у тзв. афери "Индекс". У спроведеним анкетама сви наставници, укључујући и наставнике из тзв. афере "Индекс", су изузетно високо оцењени (Прилог бр. 11 - Извештаји о анкетавању студената у школској 2008/2009 години).

- Ради обезбеђења регуларности испитног процеса, Факултет је за просторије у којима се обавља испитни процес набавио најсавременије теничке системе којима се спречава комуникација са спољашњим окружењем и могућности злоупотребе на испиту.

- На посебном и видно обележеном месту у холу Факултета постављено је и сандуче за примедбе студената.

Мере које Факултет намерава да предузме:

- Према сваком запосленом (наставник, асистент, сарадник, радник ваннаставне јединице) који буде правноснажно осуђен за извршена кривична дела поступиће се у складу са Законом о високом образовању и Законом о раду (неће бити изабран у звање; факултет ће донети одлуку о забрани обављања послова наставника односно сарадника; добиће решење о отказу).

- Против сваког запосленог који буде кршио правила о организацији испитног процеса и оцењивању студената, биће спроведен дисциплински поступак због повреде радних обавеза (Прилог бр. 12 - Одлука бр. 1744 од 24.07.2009. године).

- Наставиће се са расписивањем конкурса за пријем нових наставника све док се не постигне циљ да на сваком предмету буду најмање по два наставника.

- Наставиће се са сталним и редовним анкетавањем студената о квалитету наставног процеса, а од школске 2009/2010 године почеће се са редовним анонимним анкетавањем студената о квалитету испитног процеса у складу са Правилником о квалитету и самовредновању.

- Планира се увођење посебне институције Студентског омбудсмана.

- После сваког испитног рока, вршиће се статистичка обрада података о резултатима испита, која ће бити транспарентна.

- Наставно-научно веће Факултета ће тромесечно разматрати извештаје тела и органа, који надзиру спровођење испита.

- Од школске 2009/2010 године примењиваће се нови модел оцењивања (детаљно разрађен Анексом 3.5. Правилника о квалитету и самовредновању и Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту) који је у складу са Законом о високом образовању.

- Од школске 2009/2010 године за новоуписане студенте испитни рокови неће бити сваког месеца, већ ће, у складу са наведеним актима из претходне ставке и Законом о високом образовању, постојати пет испитних рокова: јануарски, априлски, јунски, септембарски и октобарски.

- Од школске 2009/2010 године уводи се Испитна књига (предвиђена чл. 21. Правилника о полагању испита и оцењивању на испиту и Анексом 3.5. тач. 8.5. Правилника о квалитету и самовредновању) која се води за сваки појединачни предмет у коју се, поред општих података, обавезно уносе и питања која је наставник поставио студенту и добијена оцена на свако од ових питања. Испитна књига се трајно чува у Одсеку за наставу и студентска питања.

- Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета образовања Поткомисију за праћење и контролу квалитета испитног процеса, као стално тело, која ће се бавити анализом рада свих субјеката задужених за организацију и спровођење испитног процеса.

- Наставиће се са предузимањем свих оних мера које су до сада и биле предузимане.

II

Основни задаци и циљеви су јавно објављени на Сајту Факултета, али не на почетној интернет страници, већ у оквиру одељка: Факултет-О факултету. Од сада се налазе и на почетној страници.

Финансијски план, Програм рада за 2009. и Извештај о раду Факултета за 2008. објављени су на сајту Факултета у оквиру одељка Факултет-Норматива.

III

Што се Интерног упозорења тиче, ради се о пропусту општинског органа, који је издао радну књижицу на име Мићовић Бојане. Учени недостатак ће бити отклоњен у складу са упозорењем.

ПРЕДСЕДНИК ННВ

Проф. др Предраг Стојановић